
Årsrapport for Stavanger-regionens Europakontor 2009

Stavanger-regionens Europakontor (SrE) ble opprettet høsten 1993 og er et samarbeid mellom offentlig sektor, kunnskapsmiljøer og næringslivet i Rogaland.

Kontoret har fra starten av vært etablert i hjertet av Brussels EU-kvarter, nært Europakommisjonen, -parlamentet og –rådet, samt en rekke private selskaper, interesseorganisasjoner og andre aktører som jobber mot EU-systemet. Ved å være i Brussel har vi en unik mulighet til å være i nærheten av EUs beslutningsmekanismer og kunne fange opp aktualiteter på europeisk nivå, ha et stort kontaktnett av både offentlige og private aktører på europeisk, nasjonalt og regionalt nivå, og å kunne representere regionens interesser i Brussel og være en bidragsyter fra Europa til Stavanger-regionen.

Kontoret er et viktig redskap for å utnytte regionens internasjonale dynamikk fullt ut og skal:

- Overvåke, analysere og spre kunnskap om utviklingen i EU og Europa
- Hjelp til med å utnytte støtteordninger i EU
- Organisere kurs for å styrke regionens arbeid med Europa
- Skape og utvikle nettverk mellom vår region og dynamiske partnere i Europa
- Bistå næringsliv og kunnskapsinstitusjoner med markedskunnskap og nettverk

1. Økonomi

Økonomien for SrE er god. Budsjettet er basert på balanse mellom inntekter og utgifter.

For 2009 viser regnskapet årets resultat på NOK 11.656.

Ved årsskiftet viser balansen NOK 1.457.244 i egenkapital.

Greater Stavanger har tatt ut sitt budsjetterte administrasjonsbidrag for 2009.

2. Partnere

Greater Stavanger har det administrative ansvaret for Stavanger-regionens Europakontor (SrE). Partnerne finansierer driften av SrE ved årlige bidrag som er fastsatt etter nærmere regler. Partnerne har inngått gjensidig forpliktende avtale om drift for perioden juni 2008- juni 2012. For samme periode er det inngått avtale med firmaet One Market v/Pål Jacob Jacobsen om driften av kontoret i Brussel.

I inneværende avtaleperiode er følgende aktører partnere i SrE:

FoU: IRIS, UiS, HSH

Næringsliv: ONS, Lyse, Stavanger-regionen Havn IKS

Offentlig: Greater Stavanger med 16 kommuner, Rogaland fylkeskommune, Haugesund kommune, Karmøy kommune, Eigersund kommune

ONS, Eigersund kommune og Stavanger-regionen Havn IKS er nye partnere i 2009.

Hå avslutter sitt partnerskap med Greater Stavanger og Stavanger-regionens Europakontor ved utgangen av 2009.

3. Arbeids- og styringsgrupper

SrEs arbeidsgruppe har hatt 4 møter i 2009 (februar, mai, oktober, desember)

Representanter i arbeidsgruppen:

Greater Stavanger	Trygve Brekke – leder
Greater Stavanger	Tone Grindland Gustafsson (fra 1.september 2009)
Eigersund kommune	Anne Beth Skjæveland
Haugesund kommune	Inger Kallevik Haavik
Karmøy kommune	Pål Nygård
Sandnes kommune	Nina Othilie Høiland
Stavanger kommune	Anna-Marie Antonius
Fylkeskommunen	Geir Sør-Reime
HSH	Johnny Velde
UiS	Troels Jacobsen
ONS	Jon Are Rørtveit
Lyse	Gunnar Kvasheim
IKS Stavanger-regionen havn IKS	
SrE i Brussel	Pål Jacob Jacobsen

SrEs styringsgruppe har hatt 2 møter i 2009:

- mars i Brussel med tema makroregioner og energi ifbm Nordsjø
- november i Risavika Havn med miniseminar om EUs nye transportpolitikk

Representanter i styringsgruppen:

Greater Stavanger	Leif Johan Sevland - leder
Greater Stavanger	Odd Kristian Reme
Greater Stavanger	Martha Ulvund
Greater Stavanger	Ommund vareberg
Greater Stavanger	Norun Østråt Koksvik
Greater Stavanger	Per A Thorbjørnsen
Fylkeskommunen	Ellen Solheim
Fylkeskommunen	Trond Birkedal
Eigersund kommune	Terje Jørgensen
Haugesund kommune	Petter Steen
Karmøy kommune	Kjell Arvid Svendsen
HSH	Egil Eide
Iris	Anna Aabø
UiS	Aslaug Mikkelsen
Lyse	Ivar Rusdal
Stavanger-regionen havn IKS	Finn Olsen
ONS	Kjell Ursin-Smith

Sekretariat: Greater Stavanger v/ Trygve Brekke og Tone Grindland Gustafsson

Direktør for SrE i Brussel, Pål Jacob Jacobsen, er tilstede og deltar aktivt i diskusjoner og tilretteleggingen av møteinnhold.

4. Greater Stavangers arbeid knyttet til SrE

Europakontoret ble styrket med ansettelse av ny medarbeider. Stillingen er en 100% stilling i Greater Stavanger, hvorav 2/3 av stillingen er rettet mot SrE, partnerne og EU-prosjekter. Tone Grindland Gustafsson tiltrådte som Mulighetsutvikler 1.september og har sammen med internasjonal sjef hatt ansvar for oppfølging og videreutvikling av arbeidsflaten knyttet til SrE. Hensikten med nyansettelsen er å utvikle, kartlegge muligheter og initiere EU-prosjekter i Stavanger-regionen, videreføre samarbeidet med Europakontoret i Brussel, følge opp arbeids- og styringsgruppen til Europakontoret og videreutvikle informasjonsflyten mellom Europakontoret og partnerne.

I samarbeid har Europakontoret i Brussel og Greater Stavanger initiert en Mulighetsrevisjon for partnerkommunene ifht kartlegging og utvikling av potensielle EU-prosjekter i kommunene. Arbeidet er satt i gang i 2009 og følges opp i 2010. En håndfull kommuner deltar i den første pilotrunden. Kommuner i Norge mangler pr i dag et verktøy for strategisk tilnærming til EU-prosjekter. Andre fylker og kommuner i Norge, samt Kommunenes Sentralforbund i Brussel har vist interesse for prosjektet og utviklingen av en modell for kommuner.

Det er igangsatt en oppdatering av oversikt over pågående EU-prosjekter i Rogaland. En slik kartlegging inkluderer alle typer EU-programmer og Rogalands-aktører, og bygger på kartlegging gjort av Europakontoret primo 2009. Målet med kartleggingen er å skaffe oversikt over pågående prosjekter, finne nøkkelpersoner med kompetanse innen ulike EU-program, finne grunnlag for en systemisk og strategisk tilnærming til å bruke EU-programmene i økt grad, samt synlig- og tilgjengeliggjøre informasjon om pågående EU-prosjekter i Rogaland. Arbeidet med en kartlegging kom godt i gang i 2009 og vil fortsette i 2010. Fylkeskommunen, UiS, partnerkommunene og andre aktører bidrar i kartleggingen.

Mulighetsutvikler har gjort to besøk i Brussel i 2009. Formålet med besøkene har vært kontakt med aktuelle aktører for utvikling av EU-prosjekter og Europa-arbeid. Ved hjemmebesøk fra Europakontoret, legger Greater Stavanger til rette for møter og program. Greater Stavanger viderefremidler også Nyhetsbrev fra Brussel, som Europakontoret skriver.

I tillegg til kontakt med partnere, har Greater Stavanger hatt blant annet disse kontaktpunktene i forhold til arbeidet med Europakontoret og EU-informasjon:

Nordfylket: Haugaland vekst, Karmøy pedagogiske senter, Karmsund havn m fl

iPark: Prekubator, iPark, flere aktører i Måltidets hus, Innovasjon Rogaland, Innovasjon Norge, IRIS m fl

Andre: Asplan Viak, Region Stavanger, Dalane IKS, diverse vgs skoler, Ryfylke IKS, Utstein Kloster

5. Strateginotat 2010-2012

Arbeidet i SrE bygger på den vedtatte Strategi for Europakontoret 2008-2012. I 2009 la Greater Stavanger og Europakontoret i Brussel frem et Strateginotat 2010-2012 som ble behandlet i arbeids- og styringsgruppene. Hovedpunktene i Strateginotat 2010-2012 er:

- Nordsjøsam arbeidet
  - energi forbundet med Nordsjøsam arbeidet er sentralt for Stavanger-regionen
- Holde EUs tempo på energi og klima
  - transport, bypolitikk og forsyningsikkerhet er områder hvor Stavanger-regionen preges av og må holde EUs høye tempo på energi og klima
- Systematisering av programarbeidet
  - regionen har ressurser innen de fleste EU-programmer og systematisering av kompetanse og muligheter er sentralt for å øke antall EU-prosjekter i Stavanger-regionen
- Involvere prosjekteierne
  - gjennom informasjonsutveksling, tilrettelegging for skreddersydde besøk i Brussel og viderefremdling av muligheter i EU-prosjekter involveres SrEs partnere
- Tydeliggjøre Europakontoret
  - økt bruk og formidling av Europakontorets informative hjemmeside, Nyhetsbrev, kompetanse og program vil tydeliggjøre Europakontorets arbeid

6. Bakgrunn for EU-relatert arbeid 2009

1) EU i 2009

2009 kommer ikke til å gå til historien som et stort år for EU – hverken økonomisk eller politisk

- Mange av medlemslandene fikk tilbake en økonomisk vekst i løpet av 2009, men mange av landene er fortsatt inne i en periode med høy arbeidsløshet og svake statsfinanser. Den økonomiske samordningen gjennom EU har vært svak og krisen har økt forskjellene mellom medlemslandene
- Euroen har holdt seg stabilt sterk i krisen, men ut over høsten 2009 setter de store forskjellene mellom landene innenfor Eurosonen stort press på Eurosamarbeidet.
- Etter et forsinket irsk og tsjekkisk ja ble Lisboatraktaten gjennomført fra 1. desember 2009. Dette satte en stopp for den institusjonelle lammelsen i EU, men det gjenstår å se hvordan den nye traktaten endrer samarbeidet.
- Forhandlingene med nye medlemsland har bremset opp de siste årene, men det svenske formannskapet fikk fart på denne prosessen igjen. Kroatia går mot EU-medlemskap fra 2012 og Serbia har nå blitt et offisielt søkerland. Island har i 2009 beveget seg mot medlemskap, men har fortsatt kraftig motstand i befolkningen.
- I klimapolitikken har EU gått foran med ambisiøse krav, men de mislykkes med å få med seg resten av verden på klimamøtet i København.
- EU har fokusert på forsyningssikkerheten på energi og med Nabucco (gjennom Tyrkia), North Stream (Østersjøen) og North Sea Grid (Nordsjøen) har EU beveget seg mot en sikrere energiforsyning. Lavere energiforbruk og ny utvikling på skifergass forstyrrer imidlertid gassmarkedet og EUs strategi.

2) Norge og EU

Norge følger EUs politikk tett gjennom EØS-avtalen og bilaterale avtaler. 2009 har ikke bidratt til noe store forandringer i forholdet mellom Norge og EU, men:

- Norsk økonomi har klart seg bedre gjennom den økonomiske krisen enn EU-landene, og Norge har nå det best fungerende arbeidsmarkedet i Europa.
- EØS-støtten til nye og økonomisk svakere medlemsland har blitt reforhandlet. Norges forhandlingsposisjon var svak, og Norge må øke sin støtte til ca 3 milliarder kr i året (2009-2014). Krav om partnerskap med norske aktører ser ut til å ha blitt styrket og dette kan gi nye muligheter for norske aktører.
- Norske myndigheter har også i 2009 fokusert mye på Barentsregionen og CO₂-håndtering. Utover høsten virket det som om EUs arbeide med Nordsjøen og North Sea Grid fikk noe gjennomslag i Norge.
- EUs totale forskningsinnsats øker frem til 2013. Vårt økende BNP (samt vår betalingsandel) og vårt lite forskningsintensive næringsliv gjør at norske forskere nå sliter med å få tilbake en akseptal andel

3) Rogaland og EU

Regionen har hatt et Europakontor i 16 år og er en aktiv aktør i europeiske programmer og nettverk. Representanter besøker jevnlig Brussel for prosjektmøter og seminarer.

2009 kjennetegnes av:

- Bedre arbeidet med EU-programmer gjennom fagenheten for EU-forskning, ny EU-prosjektstilling i Europakontoret og flere faste noder for Europakontoret
- North Sea Grid og diskusjonen om å utvikle en felles Nordsjøstrategi har løftet Nordsjøens og dermed også Rogaland posisjon som fremtidsrettet europeisk region.

7. Aktivitet i Brussel 2009

Europakontoret i Brussel er bemannet med to 80% stillinger: direktør Pål Jacob Jacobsen og konsulent Bodil Agasøster. Stillingene er lønnet av SrEs budsjett.

Pål Jacob Jacobsen har jevnlig gjort hjemmebesøk i 2009.
Bodil Agasøster har besøkt Stavanger en gang i løpet v året.

Det har vært høy aktivitet på kontoret i Brussel i 2009. Europakontoret har mange roller og her er en sammenfatning:

Tematiske fokusområder

Nordsjøen og North Sea Grid (NSG)

Dette temaet dukket opp i Brussel mot slutten av 2008 og i begynnelsen av mars 2009 samlet vi arbeidsgruppen og styringsgruppen til en dialog i Brussel der vi diskuterte disse to temaene med representanter fra Europakommisjonen og skotske myndigheter, i tillegg til en intern strategidiskusjon om regionens rolle rundt disse to temaene.

I september laget vi en to siders artikkel om NSG for Konjunkturbarometeret, og i tillegg har vi skrevet i Rosenkilden og Rogaland i Utvikling om Nordsjøen.

Europakontoret har fulgt temaet og gjennomført møter i Brussel sammen med representanter fra regionen.

Kultur

Til tross for Stavanger 2008 er i ikke Rogaland i særlig grad engasjert i EUs kulturprogram. I juni arrangerte Europakontoret derfor et første prosjektverksted for å hjelpe kulturarbeidere med å utvikle europeiske prosjekter. Europakontoret har også sammen med Stavanger Kommune også deltatt i et felles seminar om kulturhovedsteder. Dette var i samband med de regionale Open Days dagene i Brussel.

Fra høsten 2009 bidrar Europakontoret til prosjektet "Filmtalenter i Haugesundsregionen" som har fått mye positiv omtale og støtte fra Kommunal- og regionaldepartementet.

I tillegg til dette går arbeidet med å lage et multimediebasert rollespill for Europaparlamentet videre – One Market er her partner med Mediafarm og College of Europe.

Klimapolitikken

I Europaparlamentet i februar signerte Stavanger Kommune Covenant of Mayors der ordførere fra hele Europa forplikter seg til å lage klimaplaner og senke CO2-utslippet med mer enn 20% frem til 2020.

Denne avtalen ble fulgt opp med en Intelligent Energy Europe-programsøknad sammen med en gruppe europeiske byer. Europakontoret skrev store deler av søknaden som på tross av en anstendig evaluering dessverre ikke ble godkjent – men nettverket prøver igjen i 2010.

Europakontoret har også i artikler, seminarer og møter diskutert byenes rolle i EUs klimapolitikk.

Seminarer i Europa

Europakontoret har i løpet av året arrangert 17 seminarer/dialogmøter i Brussel, København/Kalundborg, London og i Rogaland.

I tillegg har Europakontoret bistått med informasjon og foredragsholder til andre seminarer. Seminarene har ofte tre bolker – en generelt om EU, en om ditt fagfelt og en praktisk del der Europakontoret enten hjelper med et konkret prosjekt eller møter aktører til diskusjon.

Som spesielle produkter til seminarerne har Europakontoret utviklet:

Rollespill:	om hvordan EU fungerer og regler blir til
Prosjektverksted:	hjelp med utvikling av prosjektidé til mulig EU-søknad
Prosjektdebatt:	hvor Europakontoret sammen med spesialister fra Brussel diskuterer Rogalands baserte aktørers konkrete prosjektideer.
Cafe-debatt:	der deltagerne får sjansen til å diskutere viktige tema med spesialister fra Brussel
EU-prosjekt revisjon	diskusjon og planegging av hvordan en kommune kan øke sin EU- prosjektportefølje (nyutviklet – gjennomføres med Greater Stavanger fra 2010)

Enkeltprosjekter

I denne gruppen finner man en blanding av bedrifter som møter handelshindringer, organisasjoner som vil ha hjelp med EU-programmer og andre som vil ha hjelp med europeisk politikk (se halvårsrapporter fra 2009).

I tillegg får Europakontoret mange partnersøk fra europeiske regioner, skoler og forskere. Partnersøkene gir et interessant bilde av hva som rører seg i Prosjekt Europa. De gir også direkte muligheter for aktører i regionen til å komme med i en EU-søknad. Det er et mål å bli stadig bedre på å videreformidle partnersøket til den riktige mottager. Europakontoret samhandler med Fagenheten for EU-forskning, Haugalandet Vekst og Greater Stavanger for å nå riktige motagere for det enkelte søk, noe man i økt grad har lyktes med i 09.

Kommunikasjon og nettverk

I Brussel har Europakontoret i 2009 arbeidet aktivt i det regionale innovasjonsnettverket ERRIN (www.errin.eu) som Rogaland fylkeskommune er medlem i. Dette er etter vår mening det nettverket som best dekker regionens behov i Brussel. Vi har vært aktive i prosjektmøter og representanter fra regionen har kommet ned på spesielle arrangementer der man diskuterer prosjektsamarbeid.

Europakontoret har i løpet av 2009 skrevet:

4 artikler for Rogaland i Utvikling

11 artikler for Rosenkilden

2 nyhetsbrev (pga administrative endringer i 2009 ble det en pause i første halvår 2009)

Europakontoret har økt aktiviteten på www.stavangerregion.eu.

Partnerne oppmuntres til å legge linken på sine hjemmesider.

Europakontoret har i løpet av 2009 hatt to hospitanter og veldig mange enkeltbesøk. Kontoret blir flittig brukt til workshop for EU-prosjekter, og stadig flere rogalendinger kommer til Brussel for å diskutere prosjekter eller politikk.

8. Oppsummering

SrE fungerer godt ut fra de forventningene som er skissert i strategi og handlingsdokumenter for inneværende periode og mer spesifikt for 2009. SrE har en sunn økonomi, man har fått på plass nye partnere med interesse for Europaarbeid, finansieringen for nyansettelse og styrking av SrE i Stavanger-regionen er sikret, ansettelsesprosessen er gjennomført og økt fokus på EU-prosjekter er en realitet.

Kontraksperioden med One Market strekker seg til medio 2012. Høsten 2010 vil arbeidet med tilrettelegging for evaluering begynne og selve evalueringen vil gjennomføres i 2011.

Samarbeidet mellom partnere samt organiseringen av SrE oppfattes som solid. Tilbakemeldingene på Europakontorets arbeid er svært positive.

Sekretariatet for Stavanger-regionens Europakontor

Trygve Brekke
Internasjonal sjef

Tone Grindland Gustafsson
Mulighetsutvikler EU og internasjonale relasjoner